

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ, ФІНАНСОВО-
КРЕДИТНИХ
ТА ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ**

**Збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції**

(20 травня 2022 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

**Харків
2022**

УДК 33+657(063)

С 91

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ (№ 1052 від 20 грудня 2021 р.)

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);

д-р. екон. наук, проф. Г. М. Азаренкова;

д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;

к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;

к-т. екон. наук, доц. Р. В. Піскунов;

к-т. пед. наук Н. І. Стяглик

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 9 від 30 травня 2022 р.)*

С 91 Сучасний стан, проблем та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 20 травня 2022 року) [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класса ; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10. - 315 с.

У збірнику представлені тези доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Сучасний стан, проблем та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем».

Для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові..

УДК 33+657(063)

<http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17564>

Адреса редколегії:
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2022

ISBN 978-966-285-717-7

*Барабаш Л.В.,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Уманський національний університет садівництва*

ПРІОРИТЕТИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ДО ТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Воєнне вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року стало вирішальним не лише для українського соціуму, а й для економіки держави. Схід і Південь – найвагоміші у плані податкового потенціалу регіони – потрапили під нищівний удар і втратили можливість провадження належної економічної діяльності. Відтак назріла потреба активного пошуку напрямів якщо не виходу з кризової економічної ситуації, то хоча б підтримки оптимально можливого стану.

До початку воєнного вторгнення оподаткування в Україні здійснювалося з пріоритетністю фіскального вектору. Про це, під час аналізу бюджету України на 2021 рік наголошував аналітик О. Куц, зазначаючи: «... українська система оподаткування абсолютно асоціальна та не підходить країні, що розвивається» [1].

За класикою, оподаткування поділяється на три великі групи: на працю, на активи та на капітал. В Україні довоєнного часу відзначалося превалювання у доходах бюджету непрямих податків, зокрема ПДВ. Суттєвим було й оподаткування праці: лінійна ставка податку на доходи фізичних осіб 18%, окрема сплата військового збору 1,5% та єдиного соціального внеску 22% у підсумку формували 41,5% податкового навантаження. На користь асоціальності свідчило й оподаткування за звичайною ставкою мінімальної заробітної плати.

Бюджет 2022 року не зазнав особливих змін у порівнянні з попереднім. Зафіксовано було зростання на 3% мінімальної заробітної плати, а відтак і основних податкових платежів для підприємців – ЄСВ і єдиного податку. Активізувалося впровадження РРО і ПРРО, метою якого було зменшення обсягів тіньового сектору економіки. Окремо відзначилося зростання непрямих податків, зокрема на 5% піднялися ставки акцизного податку на алкогольні напої. Жорсткішими стали умови оподаткування реалізації нерухомості (окрім першої): 5% за другу та 18% з різниці між вартістю реалізації та ціною продавця за третю і подальші. Для сільськогосподарських виробників оподаткування землі мало здійснюватися з використанням «мінімального податкового зобов'язання», що мало становити не менше 5% вартості землі. Окремо податком на доходи фізичних осіб за ставкою 18% мали оподатковуватися доходи селянських домогосподарств з реалізації городини на суму понад 12 мінімальних заробітних плат. І найбільшою податковою новацією стало впровадження податку на додану вартість з усіх продажів реклами в Україні у соціальних мережах іноземного походження за ставкою 20% [2].

Таким чином, останні два бюджети мали не просто суто фінансове спрямування в плані оподаткування – вони кожен посилювали його.

Початок війни поставив уряд України перед вибором: продовжувати намічену політику посилення фінансового тиску чи здійснювати пошук напрямів переорієнтації на стимулюючу функцію податків. тож протягом березня – травня було прийнято низку законів, якими вводилися певні податкові послаблення. Зокрема, підприємцям 1 і 2 груп було дозволено сплачувати єдиний податок і ЄСВ за себе на добровільних засадах, а також дозволялося переходити на сплату єдиного податку 3 групи за ставкою 2% іншим платникам податків, у яких річний оборот складав менше 10 млрд грн. Окремо було встановлено низку пільг для благодійників, скориговано строки й умови проведення перевірок і правила формування податкового кредиту при реєстрації податкових накладних; збільшено в 1,5 рази податки для платників, що співпрацюють з країною-агресором; змінено з квартального на місячний період подання звітності з податку на доходи фізичних осіб; внесено корективи до оподаткування віртуальних активів; скасовано акцизний податок на паливо моторне; знижено до 7% та відновлено до попереднього рівня ставку ПДВ щодо палива та багато інших нюансів. Однак спільною рисою для них всіх є активізація регулюючої, і навіть стимулюючої, природи податку.

Бюджети довоєнного періоду створювали сприятливі умови для зростання рівня податкового навантаження на економіку в цілому та підприємницьке середовище зокрема, адже найбільші новації стосувалися саме фізичних осіб-підприємців, платників єдиного податку. Податкові ж зміни воєнного часу активізували стимулюючу та регулюючу функції податків, ставши своєрідним символом оновлення податкової системи України у руслі створення сприятливого підґрунтя для сталого економічного відновлення та розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мичковская Н. Бюджет-2021: такого налогообложения нищеты нет ни в одной стране мира. *КП в Украине*. 05.11.2020. URL: <https://kp.ua/economics/680669-buidzhet-2021-takoho-nalohooblozhenyia-nyschety-net-ny-v-odnoi-strane-myra> (дата звернення 05.05.2022)

2. Павлиш О. Зростання податків, зарплат, тарифи і нові правила для ФОПів: що змінюється з 1 січня 2022 року. *Економічна правда*. 23.12.2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2021/12/23/680921/> (дата звернення 05.05.2022)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ ТА ІНСТРУМЕНТИ В НЕСТАБІЛЬНІЙ ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОСИСТЕМІ

Vlasova V., Azarenkova G. IMPORTANT CRITICAL FACTORS OF THE COMPANY'S FINANCIAL STRATEGY	6
Udovenko E., Azarenkova G. THE MAIN MEASURES OF ANTI-CRISIS FINANCIAL MANAGEMENT IN UKRZALIZNYTSIA	9
Амбарчян М. С., Харчук Д. М. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТІ ГРОШЕЙ ТА ЇХНЯ РОЛЬ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	12
Барабаш Л.В. ПРІОРИТЕТИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ДО ТА ПІД ЧАС ВІЙНИ	16
Близнюк О.П., Іванюта О.М. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	18
Боднар О.А. БАНКІВСЬКІ СИСТЕМИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	21
Болгов В.Є. ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ВІЙНИ, ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ	25
Городянська Л. В. НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ АГРЕСІЇ РОСІЇ	28
Доценко О. В., КРЕДИТУВАННЯ ТА ЗАПОЗИЧЕННЯ В ПРОТОКОЛІ ААВЕ	31
Дуна Н.Г., Доценко А.В. РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА: НОВІТНІ РИЗИКИ ДЛЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	35

Мережне наукове видання

**СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ, ФІНАНСОВО-
КРЕДИТНИХ ТА ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ**

**Збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції**

(20 травня 2022 року, м. Харків, Україна)

Матеріали подаються в авторській редакції

Формат 60×84/8. Гарнітура Таймс.
Обл.-вид. арк 22,5 Умовн. друк. арк. 37,8

Системні вимоги:
Процесор Pentium-класа; ОС Windows 7/10;
дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10.
Об'єм даних 3,91 Мб. Замовлення № ___/2022.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
м. Харків, 61022, майдан Свободи, 4.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК No 3367 від 13.01.2009 р.